

North, D. C. and J. J. Wallis. "Integrating Institutional Change and Technical Change in Economic History. A Transaction Cost Approach". *Journal of Institutional and Theoretical Economics*, vol. 150, no. 4 (1994): 609-624.

Oleynik, A. N. *Institutsionalnaia ekonomika* [institutional Economics]. Moscow: INFRA-M, 2000.

Perevozkin, Yu. "Elektronnoe pravitel'stvo" [E-government]. http://pc.uz/publish/doc/text38817_elektronnoe_pravitel'stvo_chast_i_chno_gde_pochem

Shepelenko, O. V. "Informatsiine i orhanizatsiine zabezpechennia upravlinnia transaktsiinykh vytratamy sub'iekta hospodariuvannia." [Information and promotion management transaction costs the entity.]. http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2010_3/Shepel.pdf

Smorgunov, L. V. "Ot elektronnoho gosudarstva k elektronnomu upravleniiu: Smena paradymy" [From e-Government to e-Governance: A paradigm shift]. *Elektronnoe gosudarstvo i demokratiia v nachale XXI veka*, no. 4. (2007): 20-49.

Wallis, J. J., North, D. C. "Integrating Institutional Change and Technical Change in Economic History. A Transaction Cost Approach". *Journal of Institutional and Theoretical Economics* vol. 150, no. 4 (1994): 609-624.

Yushchak, Zh. M. "Stupin vysvitlenia transaktsiinykh vytrat v pratsiakh vitchyznianskykh vchenykh" [The degree of coverage of transaction costs in the works of local scientists]. *Visnyk ZhDTU*, no. 2(48) (2009): 144-149.

УДК 338.4:338.246:330.341.(477)

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

МАРГАСОВА В. Г., СІРЕНКО К. Ю.

УДК 338.4:338.246:330.341.(477)

Маргасова В. Г., Сіренко К. Ю. Державне регулювання інноваційного розвитку легкої промисловості в умовах трансформаційних змін в економіці України

У статті досліджено сучасний стан інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості. Доведено значущість та пріоритетність легкої промисловості серед інших галузей економіки. Обґрунтовано актуальність підтримки інноваційної діяльності підприємств галузі на державному рівні. Розкрито головні недоліки державного регулювання інноваційного розвитку легкої промисловості. Наведено нормативно-правові акти, які регулюють інноваційний розвиток. Здійснено характеристику основних факторів, що впливають на розвиток інноваційних процесів у державі. Оцінено динаміку зміни кількості інноваційно активних підприємств. Оцінено та проаналізовано структуру джерел фінансування інноваційної діяльності. Досліджено механізм державного регулювання інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості. Запропоновано головні напрямки активізації інноваційної діяльності як на державному рівні, так і на рівні підприємства.

Ключові слова: державне регулювання, інноваційний розвиток, фінансове забезпечення, легка промисловість.

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 9.

Маргасова Вікторія Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів, Чернігівський державний інститут економіки і управління (вул. Стрелецька, 1, Чернігів, 14033, Україна)

E-mail: akiv46@meta.ua

Сіренко Крістіна Юрївна – аспірантка, кафедра фінансів, Чернігівський державний інститут економіки і управління (вул. Стрелецька, 1, Чернігів, 14033, Україна)

E-mail: kaf_fin@geci.cn.ua

УДК 338.4:338.246:330.341.(477)

Маргасова В. Г., Сіренко К. Ю. Государственное регулирование инновационного развития легкой промышленности в условиях трансформационных изменений в экономике Украины

В статье исследовано современное состояние инновационного развития предприятий легкой промышленности. Доказаны значимость и приоритетность легкой промышленности среди других отраслей экономики. Обоснована актуальность поддержки инновационной деятельности предприятий отрасли на государственном уровне. Раскрыты главные недостатки государственного регулирования инновационного развития легкой промышленности. Перечислены нормативно-правовые акты, регулирующие инновационное развитие. Охарактеризованы основные факторы, влияющие на развитие инновационных процессов в государстве. Оценена динамика изменения количества инновационно активных предприятий. Оценена и проанализирована структура источников финансирования инновационной деятельности. Исследован механизм государственного регулирования инновационного развития предприятий легкой промышленности. Предложены основные направления активизации инновационной деятельности как на государственном уровне, так и на уровне предприятия.

Ключевые слова: государственное регулирование, инновационное развитие, финансовое обеспечение, легкая промышленность.

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Библ.:** 9.

Маргасова Виктория Геннадиевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра финансов, Черниговский государственный институт экономики и управления (ул. Стрелецкая, 1, Чернигов, 14033, Украина)

E-mail: akiv46@meta.ua

Сіренко Крістіна Юрївна – аспірант, кафедра фінансів, Черниговский государственный институт экономики и управления (ул. Стрелецкая, 1, Чернигов, 14033, Украина)

E-mail: kaf_fin@geci.cn.ua

UDC 338.4:338.246:330.341.(477)

Margasova V. G., Sirenko K. Yu. State Regulation of Innovation Development of the Light Industry under Conditions of Transformational Changes in Ukrainian Economy

The article studies the modern state of innovation development of companies in the light industry. It proves importance and priority of the light industry among other branches of economy. It justifies urgency of support of innovation activity of companies of the branch at the state level. It reveals main shortcomings of the state regulation of innovation development of the light industry. It lists regulatory and legal acts that regulate innovation development. It gives a characteristic of main factors that influence development of innovation processes in a state. It assesses dynamics of change of a number of innovation-active companies. It assesses and analyses the structure of sources of financing innovation activity. It studies the mechanism of state regulation of innovation development of the light industry companies. It offers main directions of activation of innovation activity both at the state and company levels.

Key words: state regulation, innovation development, financial provision, light industry.

Pic.: 1. **Tabl.:** 4. **Bibl.:** 9.

Margasova Viktoriya G. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Chernihiv State Institute of Economics and Management (vul. Striletska, 1, Chernihiv, 14033, Ukraine)

E-mail: akiv46@meta.ua

Sirenko Kristina Yu. – Postgraduate Student, Department of Finance, Chernihiv State Institute of Economics and Management (vul. Striletska, 1, Chernihiv, 14033, Ukraine)

E-mail: kaf_fin@geci.cn.ua

Трансформація національної економіки в напрямі реалізації основних засад інноваційного розвитку вимагає вагомих структурних перетворень на державному рівні. Йдеться про становлення ринкових умов господарювання та перехід економіки на якісно новий рівень відтворювальної динаміки. Зазначені перетворення актуалізують проблему розвитку інноваційної сфери та державне регулювання даного процесу.

Відсутність в Україні належної державної підтримки виконання програм науково-технічного й інноваційного розвитку (протягом 2000 – 2009 рр. частка у ВВП сумарних державних і приватних витрат на наукові й науково – технічні роботи та інновації коливалися і діапазоні 1,7 – 2,5% та була значно нижчою за відповідний показник країн – інноваційних лідерів) призвела до технічної та технологічної відсталості окремих галузей економіки, зокрема легкої промисловості, зношення основних фондів, низького рівня використання виробничих потужностей, високою ресурсомісткістю й енергоємністю виробництва тощо [1, с. 60].

Отже, головною складовою трансформаційних змін виступає ефективна стимулююча інноваційна політика в пріоритетних галузях економіки України.

Згідно з Концепцією Державної програми розвитку легкої промисловості на період до 2011 р., схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р., легка промисловість визначається як пріоритетна галузь. Пріоритетність галузі для економіки країни зумовлена:

- ✦ здатністю задовольнити потребу суспільства у товарах широкого вжитку промислового призначення та сприяти підвищенню якості життя;
- ✦ пов'язаністю з багатьма суміжними галузями та можливістю обслуговувати весь господарський комплекс країни;
- ✦ великою місткістю внутрішнього ринку товарів легкої промисловості;
- ✦ високим рівнем доданої вартості, що створюється у процесі виробництва товарів, швидким обігом капіталу;
- ✦ низькою енергоємністю виробництва та незначним впливом на довкілля;
- ✦ потребою у висококваліфікованих кадрах у всіх регіонах країни.

За наявності в Україні значних фундаментальних і технологічних знань відбувається зниження активності інноваційної діяльності легкої промисловості, пов'язаної насамперед із неефективним, нерегульованим, несистемним законодавством та недостатнім фінансуванням інноваційних проектів.

Одним із найважливіших завдань на сучасному етапі розвитку є державне регулювання інноваційного розвитку промислового виробництва, зокрема підприємств легкої промисловості, які виробляють товари народного споживання, задовольняють потреби людей в одязі, взутті, тканинах, забезпечуючи захист від природних катаклізмів. Легка промисловість – комплексна галузь, продукція якої задовольняє потреби населення та інших галузей промисловості (передусім харчової, машинобудування), до якої входять прядіння волокна,

ткацтво, оброблення тканин, виробництво виробів з текстилю, виробництво трикотажних і плетених тканин, виробництво виробів з таких тканин, виробництво готового одягу та хутра, виробництво шкіри та шкіряного взуття [2, с. 59]. Структурні зрушення, що відбулися в економіці з початку 90-х років, призвели до того, що в галузі загострилися численні економічні та соціальні проблеми. Частка одягу та білизни, вироблених з вітчизняних тканин за останні шість років скоротилася з 23,5 до 10,7 відсотка, одягу із шкіри, хутра та інших виробів – з 81,2 до 12 відсотків, взуття – у 2,2 раза [3]. Головними причинами є: технічна та технологічна відсталість; низький рівень інноваційної та інвестиційної діяльності в галузі; високий рівень імпорту та тіньової економіки; відсутність цивілізованого ринку споживчих товарів; посилення конкуренції між вітчизняними та зарубіжними товаровиробниками; соціальна та кадрова проблема у забезпеченні трудовими ресурсами. Отже, змінити ситуацію на краще в легкій промисловості можливо лише на основі інноваційного розвитку підприємств.

Для стимулювання інноваційної діяльності підприємств України і зокрема легкої промисловості мають бути забезпечені на державному рівні такі обов'язкові умови:

- ✦ стабільна національна грошово-кредитна система;
- ✦ пільгова система оподаткування, що сприяла б швидкому припливу фінансових коштів у сферу бізнесу;
- ✦ активно діюча система інфраструктурної підтримки підприємницької діяльності (комерційні банки, товарно-сировинні біржі, страхові компанії, науково-консультативні та навчальні центри загального розвитку підприємництва, менеджменту, маркетингу тощо);
- ✦ державна підтримка підприємництва в галузі фінансів і матеріально-технічного забезпечення (особливо під час започаткування та становлення);
- ✦ ефективний захист промислової та інтелектуальної власності;
- ✦ спрощена процедура регулювання підприємницької діяльності державними органами управління національним господарством;
- ✦ правова захищеність підприємництва.

Створення національної інноваційної системи та забезпечення інвестиційної привабливості в провідних галузях економіки вимагає належного законодавчого забезпечення (табл. 1). За підрахунками спеціалістів, на даний час в країні діють 14 законодавчих актів, близько 50 нормативно-правових урядових актів, 100 різноманітних відомчих документів, що регламентують інноваційну діяльність за такими важливими аспектами, як визначення науково-технологічних та інноваційних пріоритетів, фінансове забезпечення інноваційної діяльності тощо.

Незважаючи на велику кількість законодавчих актів у сфері регулювання інноваційної діяльності, вітчизняна економіка характеризується низьким результативним показником інноваційної активності.

Перелік основних діючих нормативно – правових актів стосовно інноваційної діяльності

№	Назва	Вид	Дата прийняття
1	Про наукову і науково – технічну діяльність	Закон України	01.12.1998
2	Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків	Закон України	16.07.1999
3	Про інноваційну діяльність	Закон України	07.07.2002
4	Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні	Закон України	16.01.2003
5	Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих науко-емних технологій	Закон України	09.04.2004
6	Про наукові парки	Закон України	25.06.2009
7	Про державну програму економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки	Закон України	22.12.2011
8	Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України	Постанова ВРУ	13.07.1999
9	Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобальних викликів	Постанова ВРУ	17.06.2009
10	Про Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки	Постанова КМУ	01.06.1995
11	Концепція розвитку національної інноваційної системи	Постанова КМУ	15.10.2008
12	Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави	Указ Президента	20.04.2004
13	Про утворення Державного агентства України з інвестицій та інновацій	Указ Президента	30.12.2005
14	Про Національну раду з питань науки, інновацій та сталого розвитку України	Указ Президента	21.08.2009

Джерело: авторська розробка.

У чинному законодавстві є багато протиріч, які заважають створенню дієвого механізму інноваційного розвитку. Порушується одна з головних вимог систематизації законодавства з питань інноваційної діяльності, згідно з якою закони та підзаконні акти мають становити єдину правову систему, як за взаємною узгодженістю норм, так і за цілісністю предмету нормативного регулю-

вання [4, с. 157]. В умовах формування механізму інноваційного розвитку законодавці повинні включити процес швидкого та адекватного реагування на динаміку змін у сфері нововведень. Вітчизняна практика свідчить про те, що цей процес розвивається спонтанно і дуже повільно [5, с. 92]. У табл. 2 наведено групи факторів, що впливають на розвиток інноваційних процесів.

Таблиця 2

Аналіз основних факторів, що впливають на розвиток інноваційних процесів

Група факторів	Фактори, що гальмують розвиток інноваційних процесів	Фактори, що сприяють розвитку інноваційних процесів
1	2	3
Політико-правові	Неефективність державної інноваційної політики, відсутність дійової державної підтримки інноваційної діяльності; – недосконалість і суперечливість законодавства, що врегульовує питання інноваційної сфери діяльності; – обмеження з боку податкового, амортизаційного, патентно-ліцензійного законодавства	Запровадження ефективної державної інноваційної політики, державне регулювання інноваційних процесів; – створення повної системи інноваційного законодавства, що має сприяти генерації, розвитку та поширенню інноваційних процесів
Економічні	Брак коштів для фінансування інноваційних процесів з усіх джерел; – високі ризики фінансування інноваційної діяльності; – тривалий термін окупності інвестування інноваційних процесів; – нерозвиненість ринку інноваційних продукції; – незацікавленість інвесторів вкладати кошти в галузі у зв'язку з нестабільністю законодавства та політичної ситуації в державі	Створення сприятливого інвестиційного клімату для забезпечення інвестиційними ресурсами інноваційних процесів; – удосконалення управління інноваційно інвестиційними процесами; – державне стимулювання розвитку ринку інноваційної продукції, зокрема, через державне замовлення

1	2	3
Соціокультурні	Домінування інтересів поточного виробництва проти стратегії інноваційного розвитку; – психологічний опір інноваційним змінам; – складність узгодження інтересів учасників інноваційного процесу; – брак кваліфікованих кадрів для забезпечення інноваційних процесів	Формування інноваційної культури; – створення мотивації до інноваційних перетворень шляхом запровадження системи матеріальних і моральних заохочень; – підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів для забезпечення інноваційних процесів
Технологічні	Застаріла технічна та технологічна база; – зношеність (фізична та моральна основних виробничих фондів)	Технічне оновлення виробництв на передовій технологічній базі; – проведення інноваційної реструктуризації виробництв

Джерело: [6, с. 36].

До пріоритетів державного регулювання інноваційного розвитку можна віднести створення привабливого з правової, організаційної та фінансової точок зору середовища для наукових і бізнесових структур, які реалізують цикл «дослідження – розробка – виробництво». Це складне завдання, яке вимагає системного підходу.

Аналізуючи легку промисловість, можна стверджувати, що інноваційна діяльність галузі розвивається вкрай в'яло, спостерігається недостатній вплив державного фінансування в інноваційну сферу. Кількість підприємств легкої промисловості, що займалися інноваційною діяльністю, незначна і відзначається різкими коливаннями по роках, про що свідчать дані *табл. 3*.

Таблиця 3

Динаміка зміни кількості інноваційно активних підприємств України, шт.

Галузь	Рік					
	2005	2007	2008	2009	2010	2011
Легка промисловість:	74	76	66	58	63	82
– текстильне виробництво	57	65	58	52	55	68
– виробництво виробів зі шкіри	17	11	8	6	8	14

Джерело: розраховано автором за даними Державної служби статистики України.

Тенденція щодо зменшення кількості інноваційно активних підприємств легкої промисловості зумовила як абсолютне, так і відносне скорочення обсягів реалізованої інноваційної продукції цих підприємств у загальному обсязі промислової продукції.

За 1998 – 2011 рр. основним джерелом фінансування інноваційної діяльності легкої промисловості в Україні залишалися власні кошти підприємств, майже 80 – 90%, а в 2009 році і 100% (*табл. 4*).

Друге за важливістю джерело фінансування – кредитні ресурси. З 1998 по 2008 рр. частка кредитів на інноваційну діяльність легкої промисловості зростала, їх питома вага у 2008 р. становила 58% від загального обсягу фінансування. Участь держави у фінансуванні інноваційної діяльності на підприємствах легкої промисловості обмежена лише коштами державного бюджету і

не перевищила 1,38% загального обсягу джерел фінансування у 2011 р. [8].

Місцеві бюджети протягом аналізованого періоду не фінансували взагалі інноваційної діяльності підприємств галузі. Спостерігаємо незначне вкладення коштів зарубіжними та вітчизняними інвесторами. Галузь відчуває гостру потребу у нарощуванні обсягів інвестицій та диверсифікації джерел їх надходження.

Отже, головним завданням для держави є створення дієвого механізму інноваційного розвитку вітчизняних підприємств, головним завданням якого було б створення привабливого з правової, організаційної та фінансової точок зору середовища для наукових і бізнесових структур, які реалізують цикл «дослідження – розробка – виробництво», стимулювання розвитку внутрішнього ринку високотехнологічної продукції конкурентоспроможної як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Механізм державного регулювання інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості наведено на *рис. 1*.

ВИСНОВКИ

Активна роль держави в ресурсному (перш за все, фінансовому) забезпеченні інноваційної діяльності легкої промисловості може здійснюватись за такими напрямками.

1. З метою інноваційного розвитку легкої промисловості асоціація «Укрлегпром» пропонує включити до «Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011 – 2015 роки» інноваційні проекти для легкої промисловості в обсязі не менше 20% від загального обсягу фінансування. Державній податковій службі та Кабінету міністрів потрібно повернути ПДВ підприємствам легкої промисловості, які мають заборгованість більше 6 місяців (асоціації «Укрлегпром»).

2. Податковим кодексом запроваджено терміном на 10 років звільнення від оподаткування прибутку підприємств легкої промисловості, які виготовляють продукцію на внутрішній ринок, для нарощування виробництва та стимулювання вітчизняних виробників здійснювати переорієнтацію з давальницької схеми роботи на виробництво товарів для внутрішнього ринку.

Динаміка структури джерел фінансування інноваційної діяльності у легкій промисловості за 1998 – 2011 рр., тис. грн

Джерело	1998 р.	1999 р.	2000 р.	2005 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Усього, тис. грн, у т. ч. за рахунок коштів	18918,2	49930,4	58023,4	36062,6	58775,2	37212,5	53327,0	33123,3
– власних, тис. грн	9179,5	43599,7	39282,9	28081,6	24466,5	37212,5	44804,4	31263,3
Питома вага, %	48,5	87,3	67,7	77,8	41,6	100	84	94,2
– державного інноваційного фонду, тис. грн	7378,0	3162,1	–	–	–	–	–	–
Питома вага, %	39	6,33	–	–	–	–	–	–
– держбюджету, тис. грн	1698,3	–	50,0	95,4	172,4	–	–	457,5
Питома вага, %	8,9	–	0,08	0,26	0,3	–	–	1,38
– місцевих бюджетів, тис. грн	–	–	–	–	–	–	–	–
Питома вага, %	–	–	–	–	–	–	–	–
– позабюджетних фондів, тис. грн	–	–	4,3	–	–	–	–	–
Питома вага, %	–	–	0,007	–	–	–	–	–
– вітчизняних інвесторів, тис. грн	–	328,0	292,0	97,8	–	–	–	–
Питома вага, %	–	0,47	0,50	0,27	–	–	–	–
– іноземних інвесторів, тис. грн	–	1034,5	11616,6	–	–	–	8522,6	–
Питома вага, %	–	2,07	20,0	–	–	–	16	–
– кредитів, тис. грн	662,4	1455,0	2339,0	7787,8	34136,3	–	–	290,1
Питома вага, %	3,5	2,9	4,03	21,5	58,07	–	–	3,8
– кошти інших джерел, тис. грн	–	351,1	4438,6	–	–	–	–	112,4
Питома вага, %	–	0,7	7,64	–	–	–	–	0,33

Джерело: розраховано автором за даними Державної служби статистики України.

3. Стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання через виведення з-під оподаткування коштів, які вкладаються в наукові дослідження, розробки, технічне переозброєння, освоєння високотехнологічних продуктів, використання інших податкових преференцій для венчурних фірм, малих підприємств.

4. Розширення доступу підприємств до кредитних ресурсів банківської системи. Це може здійснюватись за багатьма напрямками. Наприклад, надання гарантій на кредити, їх страхування, компенсації витрат по відсотках. На сьогодні банківська система незацікавлена в кредитуванні науково-технічних розробок через високий рівень ризику таких вкладень. Ще в 2003 р. Українська державна інноваційна компанія ініціювала заснування Українського банку реконструкції і розвитку, на який покладалось завдання фінансування інноваційних проектів. Однак цей банк так і не запрацював. Необхідно повернутись до цього проекту, залишивши контрольний пакет акцій банку за державою.

5. Залучення фінансових ресурсів фондового ринку. Для цього необхідно посилити систему захистів інвесторів від фінансових ризиків шляхом забезпечення прозорості операцій купівлі-продажу цінних паперів через розкриття інформації про емітентів і угоди. У 2006 р. було затверджено Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, завдяки якому дані питання будуть впорядковані. Тому необхідно на законодавчому рівні врегулювати норми прав і відповідальності всіх учасників фондового ринку.

6. Вдосконалення амортизаційної політики як важливого інструменту накопичення фінансових ресурсів для оновлення технологічної бази підприємств

легкої промисловості. Для цього необхідно прийняти закон про амортизаційну політику, який би врегулював питання вибору методів нарахування амортизації, диференціації норм амортизації, переоцінки основних засобів, напрямків використання коштів амортизаційного фонду, який зараз використовується в багатьох випадках для фінансування поточної діяльності.

7. Введення в практику відбору пріоритетних інноваційних проектів, які мають високий науковий і комерційний потенціал, для фінансування їх за рахунок коштів державних і місцевих бюджетів оцінок незалежних експертних установ, наприклад, недержавних академій та ін. Сьогодні такі рішення приймаються міністерствами, відомствами, НАНУ, які часто керуються відомчими інтересами.

8. З метою оперативного подолання тіньових механізмів при ввезенні на митну територію України товарів легкої промисловості пропонується підписати угоду між асоціацією «Укрлегпром» і Державною митною службою про інформаційне забезпечення, пропрацювавши питання встановлення митної вартості імпортованих товарів легкої промисловості на рівні собівартості виробництва і застосування контрактної вартості при «розмитненні» у випадку прямих поставок на ввезення сировини, матеріалів і устаткування.

9. Підвищення вартості робочої сили, оскільки обґрунтувати ефективність впровадження нової техніки, технології для бізнесових структур дуже складно. Адже середньомісячна заробітна платанайманих працівників галузі у 2011 р. становила 1485 грн (загалом у промисловості – 1941 грн). Знижена заробітна плата працюю-

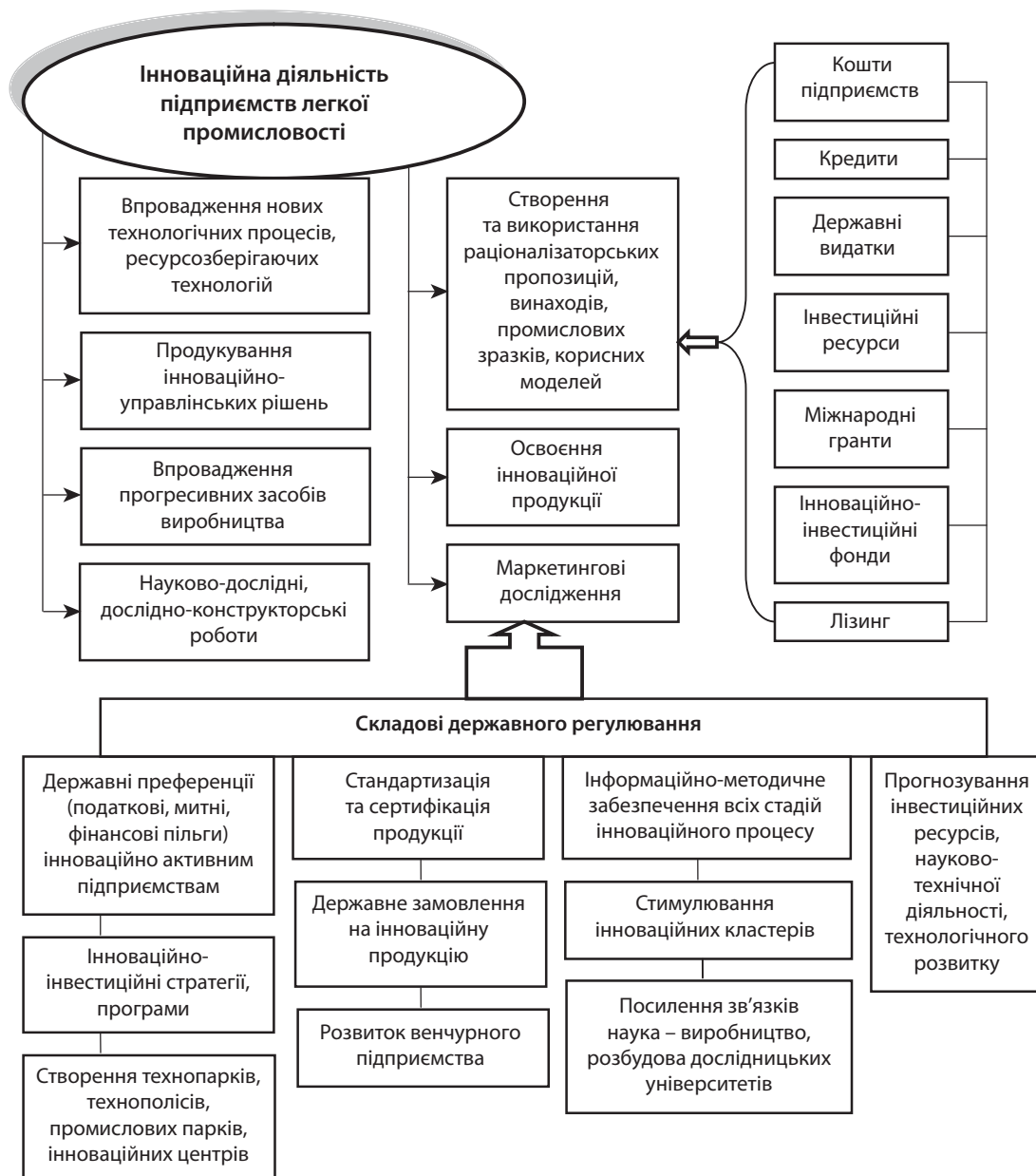

Рис. 1. Механізм державного регулювання інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості

Джерело: розраховано автором на основі даних Державної служби статистики України.

чих – це антистимул впровадження високопродуктивного обладнання, яке, як правило, дороге, а отримана економія на експлуатаційних витратах мізерна [9, с. 5]. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Черевиков Є. Л. Методичні підходи до оцінки ефективності державної фінансової підтримки інноваційної діяльності / Є. Л. Черевиков // Фінанси України. – 2012. – № 3. – 60 с.
2. Сіренко К. Ю. Передумови впровадження інноваційної моделі розвитку легкої промисловості в Україні / К. Ю. Сіренко // Актуальні проблеми імплементації інноваційно-орієнтованої моделі розвитку національної економіки: збірник матеріалів роботи круглого столу 5 квітня 2012 р. – Чернівці: ЧДІЕУ. 2012. – 66 с. – С. 58 – 60.
3. Статистична інформація / Національний виробник – основа економіки держави Укрлегпром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlegprom.org.ua/>
4. Стовба Т. А. Системне відродження підприємств легкої промисловості на інноваційних засадах [Текст]: монографія / Т. А. Стовба. – Херсон: Айлант, 2010. – 296 с.

5. Гречан А. П. Інноваційний розвиток легкої промисловості України: монографія / А. П. Гречан; Київ: нац. ун-т технологій та дизайну. – К., 2004. – 267 с. – С. 92.

6. Бодров В. Г. Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України [Текст]: наук. розробка / [В. Г. Бодров, М. В. Гаман, В. О. Гусєв]; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., каф. екон. теорії та історії економіки. – К.: НАДУ, 2010. – 72 с. – С. 4 – 34.

7. Статистична інформація / Національний виробник – основа економіки держави Укрлегпром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlegprom.org.ua/>

8. Статистична інформація / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

9. Коваленко Л. О. Передумови формування національної інноваційної системи та стратегії її розвитку / Л. О. Коваленко, О. В. Товстиженко // Формування інноваційної моделі розвитку національної економіки України: монографія. – у 2-х ч. Ч. 1. / за заг. ред. д. е. н., проф. І. С. Каленюк. – Чернігов: ЧГІЗУ, 2009. – 591 с.

REFERENCES

Bodrov, V. H., Haman, M. V., and Husiev, V. O. *Derzhavne rehuliuвання innovatsiinoi modernizatsii promyslovoho kompleksu Ukrainy* [State Regulation of Innovation modernization of the industrial complex of Ukraine]. Kyiv: NADU, 2010.

Cherevykov, Ie. L. "Metodychni pidkhody do otsinky efektyvnosti derzhavnoi finansovoi pidtrymky innovatsiinoi diialnosti" [Methodological approaches to assessing the effectiveness of public financial support for innovation]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2012): 60.

Hrechak, A. P. *Innovatsiinyi rozvytok lekhoi promyslovosti Ukrainy* [Innovative development of light industry of Ukraine]. Kyiv: Kyiv. nats. un-t tekhnolohii ta dyzainu, 2004.

Kovalenko, L. O., and Tovstyzhenko, O. V. *Peredumovy formuvannya natsionalnoi innovatsiinoi systemy ta stratehii ii rozvytku* [Pre-

requisites for the formation of the national innovation system and its development strategy]. Chernyov: ChHYEU, 2009.

"Statystychna informatsiia" [Statistical information]. <http://www.ukrlegprom.org.ua/>

Sirenko, K. Yu. "Peredumovy vprovadzhennia innovatsiinoi modeli rozvytku lekhoi promyslovosti v Ukraini" [Prerequisites for implementing an innovative model of light industry in Ukraine]. *Aktualni problemy implementatsii innovatsiino-orientovanoi modeli rozvytku natsionalnoi ekonomiky*. Chernihiv: ChDIEU, 2012. 58-60.

"Statystychna informatsiia" [Statistical information]. <http://www.ukrlegprom.org.ua/>

"Statystychna informatsiia" [Statistical information]. <http://ukrstat.gov.ua/>

Stovba, T. A. *Systemne vidrodzhennia pidpriumstv lekhoi promyslovosti na innovatsiinykh zasadakh* [System revival of light industry on innovative principles]. Kherson: Ailant, 2010.

УДК 336.22

ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ НА ПРІОРИТЕТИ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНОЇ СТРАТЕГІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

КОЛЯДА Т. А.

УДК 336.22

Коляда Т. А. Вплив трансформації функцій держави на пріоритети та механізми реалізації бюджетної стратегії в Україні в умовах глобалізації: інституціональний вимір

У статті розглянуто інституціональний підхід до розкриття сутності впливу трансформації функцій держави в умовах глобалізації на пріоритети та механізми реалізації бюджетної стратегії в Україні. Визначено нові властивості, яких набуває держава як інститут в умовах посткризового розвитку через зростаючу взаємозалежність держави та економіки. Доведено об'єктивне та незворотне посилення соціальної функції держави як вектора розвитку цивілізації, що супроводжується переглядом ролі держави, зміною характеру перерозподілу національного доходу та співвідношення обсягу бюджету і ВВП. Проаналізовано теоретичні розробки науковців щодо існування тісного зв'язку між державним ладом, економічною системою та домінуючою ідеологією (політикою) розбудови суспільного життя країни. Розкрито зміст бюджетної стратегії як інституціональної категорії. Обґрунтовано необхідність та своєчасність розробки державної бюджетної стратегії через існування загрози стійкості та збалансованості бюджету в умовах несприятливих довгострокових тенденцій, визначено пріоритети та механізми її реалізації.

Ключові слова: трансформація функцій держави, бюджетна стратегія, інституціональні умови, глобалізація.

Бібл.: 17.

Коляда Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Національний університет державної податкової служби України (вул. Карла Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08201, Україна)

E-mail: t_kolyada@mail.ru

УДК 336.22

Коляда Т. А. Влияние трансформации функций государства на приоритеты и механизмы реализации бюджетной стратегии в Украине в условиях глобализации: институциональное измерение

В статье рассмотрен институциональный подход к раскрытию сущности влияния трансформации функций государства в условиях глобализации на приоритеты и механизмы реализации бюджетной стратегии в Украине. Определены новые свойства, которые приобретает государство как институт в условиях посткризисного развития из-за возрастающей взаимозависимости государства и экономики. Доказано объективное и необратимое усиление социальной функции государства как вектора развития цивилизации, которое сопровождается пересмотром роли государства, изменением характера перераспределения национального дохода и соотношения объема бюджета и ВВП. Проанализированы теоретические разработки ученых относительно существования тесной связи между государственным строем, экономической системой и доминирующей идеологией (политикой) развития общественной жизни страны. Раскрыто содержание бюджетной стратегии как институциональной категории. Обоснована необходимость и своевременность разработки государственной бюджетной стратегии из-за существования угрозы устойчивости и сбалансированности бюджета в условиях неблагоприятных долгосрочных тенденций, определены приоритеты и механизмы ее реализации.

Ключевые слова: трансформация функций государства, бюджетная стратегия, институциональные условия, глобализация.

Библ.: 17.

Коляда Татьяна Анатольевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов, Национальный университет государственной налоговой службы Украины (ул. Карла Маркса, 31, г. Ирпень, Киевская обл., 08201, Украина)

E-mail: t_kolyada@mail.ru

UDC 336.22

Koliada T. A. Influence of Transformation of State Functions upon Priorities and Mechanisms of Realisation of the Budget Strategy in Ukraine under Globalisation: Institutional Dimension

The article considers institutional approach to revelation of the essence of influence of transformation of state functions under conditions of globalisation upon priorities and mechanisms of realisation of the budget strategy in Ukraine. It identifies new features acquired by the state as an institute under conditions of post-crisis development due to growing interdependence of the state and economy. It proves objective and irreversible strengthening of the social function of the state as a vector of development of civilisation, which is accompanied with reconsideration of the role of the state, change of the character of redistribution of the national income and correlation of the volume of the budget and GDP. It analyses theoretical developments of scientists with respect to existence of close links between the state order, economic system and dominating ideology (policy) of development of the public life of the country. It reveals the contents of the budget strategy as an institutional category. It justifies a necessity and timeliness of development of the state budget strategy due to existence of the threat of stability and balance of the budget under conditions of unfavourable long-term tendencies, and determines priorities and mechanisms of its realisation.

Key words: transformation of state functions, budget strategy, institutional conditions, globalisation.

Bibl.: 17.

Koliada Tetiana A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, National University of State Tax Service of Ukraine (vul. Karla Marksa, 31, Irpin, Kyivka obl., 08201, Ukraine)
E-mail: t_kolyada@mail.ru